

Verantwoording CIPO 2019

	Begroting 2019	2019	2018
Baten			
Financiering OCW via RvB NPO	196.000	196.000	202.800
Lasten			
Totaal personeelskosten	111.000	108.000	104.541
Huisvestingskosten	19.800	19.800	19.800
Automatiseringskosten	2.000	300	2.265
Kantoorkosten			775
Advieskosten	15.000	14.000	30.530
Organisatie bijeenkomst	3.000	4.500	
Vacatiegelden	38.000	31.400	46.649
Advertenties		8.600	
Overige algemene kosten			3.163
Totale lasten		186.600	207.723
Resultaat		9.400	-4.923

Toelichting financiën

De financiële administratie van CIPO is onderdeel van de administratieve organisatie van de NPO. CIPO bestaat uit drie onafhankelijke leden. Zij ontvangen vacatiegeld. Voor de commissie is een secretaris/onderzoeker werkzaam, die een flexplek heeft in het pand van de NPO. Daarvoor brengt de NPO aan CIPO huisvestingskosten in rekening. De advieskosten betreffen hoofdzakelijk juridisch adviseurs of advocaten. CIPO sloot het verslagjaar af met een overschot van € 9.400. Dat is aan de NPO teruggegeven.

Bijeenkomsten

De serie gesprekken met raden van toezicht die CIPO in 2018 in het kader van het reguliere toezicht is gestart, werd begin 2019 afgerond door bijeenkomsten met RvT-leden van AVROTROS, WNL, EO en HUMAN. Hierbij zijn in ieder geval de volgende punten aan de orde gesteld:

- de relatie tussen CIPO en de mediaorganisatie;
- de wijze waarop de RvT met de Governancecode 2018 omgaat;
- de vraag of CIPO kan helpen bij het uitvoeren van de code binnen de mediaorganisatie.

Als de verantwoordingsdocumenten van een organisatie of de actualiteit daar aanleiding toe gaven, zijn aanvullende onderwerpen behandeld.

Het laatste gesprek vond plaats met leden van de RvT van de NPO. Daarbij ging het in de eerste plaats om het functioneren van de NPO zelf, omdat de Governancecode 2018 ook van toepassing is op de NPO. Gezien de verantwoordelijkheden van de RvT van de NPO voor het systeem van de landelijke omroep als geheel, zijn -in algemene zin- ook resultaten van de hele serie besproken.

CIPO kwam in 2019 vijfmaal bijeen voor een reguliere vergadering. Daarnaast werd in september een bijeenkomst belegd voor het voeren van sollicitatiegesprekken met kandidaten voor het voorzitterschap van CIPO, na het overlijden van Leon van Halder in

maart 2019. Op verzoek van waarnemend voorzitter Van Altena vonden deze gesprekken plaats onder leiding van oud CIPO-voorzitter Johan Remkes.

In vervolg op de gesprekken is Bernt Schneiders door de raad van bestuur van de NPO per 1 november 2019 benoemd als voorzitter. Daarmee volgde de RvB de voordracht vanuit CIPO en de positieve adviezen van het College van Omroepen en de raad van toezicht van de NPO. Hij was sinds 2017 al lid van de commissie. Ter completering van CIPO is Michel Dutrée door de RvB per 1 januari 2020 benoemd tot lid. Ook ten aanzien van zijn benoeming adviseerden het CvO en de RvT van de NPO positief.

Verder vond in het verslagjaar een bestuurlijk overleg plaats met het Commissariaat voor de Media. In het kader van het samenwerkingsprotocol tussen het Commissariaat en CIPO is onder meer gesproken over een aantal actuele zaken. In het protocol is immers vastgelegd dat beide partijen zich inspannen om elkaar zoveel mogelijk te informeren over aangelegenheden en signalen die van belang kunnen zijn voor de uitoefening van de taken van de andere partij. Ook spannen beide zich in om elkaar zoveel mogelijk te ondersteunen en te versterken door samen te werken in situaties waarin de samenwerking de effectiviteit van het toezicht van een of beide organisatie(s) versterkt.

Ochtend van de Integriteit

Tot de taken van CIPO hoort, naast toezien op naleving van de code, het ongevraagd adviseren van de landelijke publieke mediaorganisaties over het toepassen van de code. In dat kader organiseerde CIPO in november 2019 weer een bijeenkomst voor bestuurders en leden van de raden van toezicht van de omroepen en de NPO. Na de introductie door CIPO-voorzitter Bernt Schneiders, trapte organisatieadviseur Annemiek Meinen af met een levendige workshop. Wat is integer zijn eigenlijk? Hoe voer je daar een gesprek over zonder meteen te moraliseren? Na een verkenning en verdieping van ons morele kompas ging zij met de aanwezigen in gesprek over dilemma's uit de omroeppraktijk. Er werd vooral gezocht naar onderliggende waarden en waardensystemen. Aan de hand van voorbeelden is geoefend met het bespreekbaar maken van integriteitskwesaties en het nemen van moreel complexe besluiten. De deelnemers kozen daarbij ook letterlijk positie, in vlakken die op de vloer waren aangebracht.

De tweede bijdrage werd geleverd door Hans Bossert, expert op het gebied van governance & business control. Zijn thema: goed bestuur bij disruptieve veranderingen. Er zijn veel technologische en maatschappelijke ontwikkelingen gaande, de concurrentie neemt toe en de financiering van de publieke omroep staat onder druk. Hoe geef je vorm aan goed bestuur in een snel veranderende wereld en welke rol speelt integriteit daarbij? Hans bood een handreiking vanuit moderne modellen voor management en leiderschap.

Deze Ochtend van de Integriteit vond plaats in M-Mediagebouw in Hilversum. Eerdere bijeenkomsten van CIPO stonden bijvoorbeeld in het teken van het creëren van een organisatiecultuur die bijdraagt aan onafhankelijkheid en integriteit en van het vinden van de balans tussen intern en extern toezicht.

Casuïstiek

Nevenfunctie NPO

Naar aanleiding van berichten in de pers over de zakelijke betrokkenheid van de Directeur Video van de NPO bij een aantal restaurants, heeft CIPO aan de raad van bestuur vragen gesteld over het in acht nemen van de gedragscode bij zijn indiensttreding. Soortgelijke vragen werden gesteld aan BNNVARA, waar hij eerder

werkzaam was. Na beantwoording kwam de commissie tot de conclusie dat de activiteit zowel bij BNNVARA als bij de NPO is gemeld en dat zowel NPO als BNNVARA de gedragscode adequaat hebben toegepast. CIPO heeft daarbij gekeken naar de toepassing van de code zoals deze gold op het moment van toetsing. Voor BNNVARA was dat de code uit 2006 en voor de NPO de code uit 2012.

Omroepmedewerkers mogen geen nevenfuncties vervullen die strijdig zijn met het belang van de mediaorganisatie. Volgens CIPO kon de NPO bij indiensttreding in 2014 tot het oordeel komen dat de functie op zichzelf niet strijdig was met het belang van de NPO. BNNVARA beoordeelde de (voorgenomen) betrokkenheid bij de restaurants in 2010 als toegelaten financieel belang in een niet sectorgerelateerde onderneming. Volgens CIPO paste ook deze beoordeling binnen de code.

In aansluiting hierop heeft CIPO bekeken hoe door de VARA in 2012 betaalde kosten voor het 25-jarig jubileum van de Directeur Video van de NPO, georganiseerd in zijn eigen restaurant, zich tot de toenmalige code verhouden. Uit informatie van BNNVARA blijkt dat niet hijzelf, maar zijn medebestuurders het besluit namen het jubileum in dat restaurant te vieren. Daarmee is de codebepaling gevolgd die voorschreef dat een medewerker die banden heeft met de aanbieder van diensten zich onthoudt van besluitvorming over een opdracht m.b.t. die diensten (artikel 2.3.2.). Om de schijn van belangenverstrengeling te vermijden vindt CIPO dat het achteraf bezien beter zou zijn geweest het jubileum in een andere gelegenheid te organiseren.

N.a.v. nevenfunctie KRO-NCRV

Met de inwerkingtreding van de Governancecode Publieke Omroep 2018 is de al bestaande bepaling over het openbaar maken van nevenfuncties van topfunctionarissen uitgebreid. Op grond van het nieuwe artikel 2.10 worden nu ook de nevenfuncties van belangrijke journalistieke functionarissen in een openbaar register op internet opgenomen. Volgens de begrippenlijst van de code zijn onder belangrijke journalistieke functionarissen in ieder geval te verstaan hoofdredacteuren en gezichtsbepalende presentatoren.

De code bevat echter geen definitie van het begrip journalistiek. CIPO vindt het werkbaar als omroepen voor de toepassing van artikel 2.10 aansluiten bij het systeem van de zogenoemde CCC-codes, in combinatie met de huidige toepassing daarvan door de ombudsman van de NPO. CCC staat voor Crossmediale Content Classificatie; een systeem om het aandeel van bijvoorbeeld cultuur of educatie in de totale programmering te meten. De ombudsman gaat niet over alle programma's, maar volgt en onderzoekt de journalistieke uitingen van de publieke omroepen. Deze vallen binnen de genres nieuws (111), actualiteiten (112), actuele meningsvorming (121), meningsvorming (122), actuele sportinformatie (210) en radio opiniërend (129). Een indicatie van de programma's die het betreft is te vinden bij de ombudsman. Deze lijst wordt periodiek bijgewerkt.

Dit systeem volgend, worden dan in het register opgenomen de nevenfuncties van in ieder geval hoofdredacteuren en gezichtsbepalende presentatoren van deze programma's. Daarbij wordt per functie vermeld of er een vergoeding voor wordt ontvangen. In aansluiting hierop inventariseerde CIPO of de media-instellingen en de NPO aan artikel 2.10 toepassing hebben gegeven. In een op de website van CIPO gepubliceerd overzicht zijn webadressen van deze openbare registers opgenomen. Uit de geïnventariseerde registers blijkt dat alle twaalf mediaorganisaties (zes omroepverenigingen, drie aspirant-omroepen, twee taakomroepen en de stichting NPO) op hun websites nevenfuncties openbaar maakten.

Onderzoeken naar en meldingen van vermoedens van misstanden

Een of twee keer per jaar krijgt CIPO een melding van een vermoeden van een misstand. Indien het object van een melding niet kwalificeert als misstand in de zin van de code, omdat de formele drempel relatief hoog ligt ('maatschappelijke misstand'), wordt getracht de zaak op andere wijze tot een goed einde te brengen.

In 2019 is een voormalig lid van de commissie, naast meerdere anderen, door de Rechtbank Den Haag gehoord in een procedure n.a.v. een melding van een vermoeden van een misstand uit 2008. Deze juridische procedure wordt voortgezet.